

Introduktion till eIDAS

Dnr: 131 151182-16/9517 | 2016-08-19

**E-LEGITIMATIONS
NÄMNDEN**

Innehåll

1	Vad är eIDAS?.....	2
2	Elektronisk identifiering enligt eIDAS	2
3	Betrodda tjänster enligt eIDAS	3
4	Checklista för att göra e-tjänsten redo för eIDAS	4
4.1	Tillitsnivåkrav	4
4.2	Planera för e-tjänstens delar av e-legitimeringsflödet	4
4.3	Meddelande om att e-legitimationen är erkänd	4
4.4	Påbörja den tekniska integrationen	4
4.5	Avgör vem som får göra vad i e-tjänsten.....	4
4.6	Personidentitetsbegrepp i utländska e-legitimationer	4
4.7	Överväg e-tjänstens språk	5
4.8	Informera berörda	5
4.9	Planera även för e-underskrifter	5
4.10	Viktiga datum	5

1 Vad är eIDAS?

EU:s regler för elektronisk identifiering och betrodda tjänster över landsgränserna kallas i dagligt tal för ”eIDAS”. Reglerna är beslutade i förordning (EU nr 910/2014) och gäller därmed som lagstiftning i EU:s medlemsländer. Norge, Island, Lichtenstein och Schweiz har skrivit avtal om att också få ingå i regelverket.

EU-förordningen innehåller tre delar

- regler för elektronisk identifiering över landsgränserna
- regler för betrodda tjänster
- en rättslig ram för betrodda tjänster

2 Elektronisk identifiering enligt eIDAS

Varje land har enligt regelverket möjlighet, men inte skyldighet, att i samverkan med sina e-legitimationsutfärdare, välja om de vill anmäla sina e-legitimationer till EU för att möjliggöra inloggning i andra länders digitala tjänster. Landet väljer också vilken målgrupp som ska få tillgång till e-legitimationerna, exempelvis landets medborgare, alla med personnummer eller alla med en viss e-legitimation.

Genom anmälan enligt eIDAS går landet i god för att en viss e-legitimation, och dess personidentitetsbegrepp, kan spåras till endast en individ¹. E-legitimationerna ska uppfylla tillitsnivå ”låg”, ”väsentlig” eller ”hög”, enligt eIDAS tillitsregler. Nivån ”väsentlig” motsvarar tillitsnivå 3 enligt tillitsramverket för Svensk e-legitimation medan nivå ”hög” är något lägre än tillitsnivå 4 i Sverige.

Från den 29 september 2018 blir det enligt lag obligatoriskt för offentliga myndigheter att erkänna utländska e-legitimationer på tillitsnivå ”väsentlig” och ”hög” enligt eIDAS. Kravet omfattar de e-tjänster som inom landet erkänner e-legitimationer på minst samma tillitsnivå.

Att erkänna en utländsk e-legitimation på samma villkor som en svensk e-legitimation (t.ex. Mobilt BankID eller Telia) betyder inte automatiskt en skyldighet för myndigheten att låta en individ få ta del av känslig information eller att få utföra ärenden i e-tjänsten. eIDAS har tillkommit för att underlätta ”digitalt först”, medan rättigheter och skyldigheter till service m.m. styrs av andra lagar och regler.

E-legitimationstrafiken (autentiseringarna) hanteras mellan länderna med hjälp av s.k. landsnoder. E-tjänsten (förlitande part) skickar begäran om identitetsintyg till det egna landets eIDAS-nod, som förmedlar vidare till det av användaren valda e-legitimationslandets nod som i sin tur förmedlar vidare till vald e-legitimationsutfärdare för autentisering. Identitetsintyget går motsvarande väg tillbaka igen.

¹ Eller, på sikt, endast en organisation.

I Sverige är det E-legitimationsnämnden som har fått regeringens uppdrag att tillhandahålla en landsnod, dvs. en central kopplingspunkt för elektronisk identifiering över landsgränsen, och ge vägledning till offentliga myndigheter inom elektronisk identifiering.

E-legitimationsnämnden har startat det svenska införandet genom hålla presentationer och dialogmöten, informera i nyhetsbrev och på webb, genomföra en enkät till svenska offentliga myndigheter och företag under perioden maj-juli 2016, samt bedriva testverksamhet. Alla som vill testa har möjlighet att göra det. Läs mer på elegnamnden.se/eIDAS.

3 Betrodda tjänster enligt eIDAS

En betrodd tjänst är en elektronisk tjänst som består av rutiner för elektroniska

- underskrifter
- stämplar
- tidstämplar
- tjänster för rekommenderade leveranser
- certifikat för autentisering av webbplatser

En betrodd tjänst tillhandahålls vanligen mot ekonomisk ersättning. Rutinerna består av skapande, kontroll, validering och bevarande.

Den rättsliga ramen för betrodda tjänster innehåller en viktig regel om att en underskrift inte får förvägras rättslig verkan enbart för att den är elektronisk. En underskrift kan vara avancerad eller kvalificerad. Kvalificerade elektroniska underskrifter ges samma rättsliga verkan som egenhändiga namnteckningar.

Från den 1 juli 2016 innebär eIDAS-förordningen en skyldighet för offentliga organ att under vissa förutsättningar acceptera avancerade och kvalificerade elektroniska underskrifter. Skyldigheten gäller exempelvis inte om det i nationell rätt finns andra formkrav.

Sveriges riksdag har med anledning av eIDAS-förordningen den 2 juni 2016 gjort följändringar (prop. 2015/16:72) av svensk författning och bl.a. ändrat ordet ”signatur” till ”underskrift” i svenska lagar, och genom lag (2016:561) upphävt signaturlagen (2000:832). Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2016.

I Sverige är det Post- och telestyrelsen som har ansvar för tillsyn och vägledning för betrodda tjänster enligt eIDAS. Läs mer om betrodda tjänster på pts.se/eIDAS.

4 Checklista för att göra e-tjänsten redo för eIDAS

Här följer en skiss över vad som kan vara bra att tänka på.

4.1 Tillitsnivåkrav

Utländska e-legitimationer (som är godkända enligt eIDAS) får inte diskrimineras i förhållande till de svenska på nivån ”väsentlig” och ”hög”. Ni behöver därför avgöra vilken tillitsnivå era e-tjänster begär som ett minimum och vad tillitsnivån motsvaras av i Sverige. Tillitsnivå ”väsentlig” enligt eIDAS² motsvarar nästan tillitsnivå 3 enligt Svensk e-legitimation³. Tillitsnivå ”hög” är något lägre än svenska tillitsnivån 4.

4.2 Planera för e-tjänstens delar

Baskravet på e-tjänsten är att:

- möjliggöra ”Foreign eID” som inloggningsalternativ om det är möjligt för användare att logga in med svenska e-legitimationer
- ställa ut en begäran om identitetsintyg
- ta emot identitetsintyg
- meddela användaren att e-legitimationen är accepterad (erkänd).

4.3 Meddelande om att e-legitimationen är erkänd

Förbered gärna redan nu för ett standardiserat textmeddelande som kan visas upp för användare som loggar in (autentiseras) med en eIDAS-erkänd utländsk e-legitimation, men där behörighet till e-tjänsten saknas. Ett exempel kan vara om e-tjänsten endast kan hantera användare som har svenska personnummer och sådant personnummer skulle saknas vid inloggning i e-tjänsten.

4.4 Påbörja den tekniska integrationen

E-tjänsterna (och e-tjänsternas eventuella integrationslager) behöver ta teknisk höjd för eIDAS. Alla som vill kan börja testa. Läs mer på elegnamnden.se/eIDAS.

4.5 Avgör vem som får göra vad i e-tjänsten

Planera för vilka uppgifter (attribut) som behövs för att kunna avgöra användarens behörighet, och hur uppgifterna ska hämtas in, när användaren loggar in med en utländsk e-legitimation.

4.6 Personidentitetsbegrepp i utländska e-legitimationer

Personidentitetsbegreppet i det utländska identitetsintyget är unikt och pekar på endast en person. Däremot kan en person med flera e-legitimationer ha flera olika personidentitetsbegrepp.

² [EU-kommissionens genomförandeakt om tillitsregler för eIDAS](#)

³ [E-legitimationsnämndens tillitsramverk för Svensk e-legitimation](#)

Många svenska e-tjänster har lagstadgade krav på att användaren ska ha svenskt personnummer eller samordningsnummer. Överväg därför om e-tjänsten ska hantera följande personidentitetsbegrepp:

- Det utländska personidentitetsbegreppet som kommer med i e-legitimeringen
- Svenskt samordningsnummer
- Svenskt personnummer

En person med svenskt samordningsnummer eller personnummer kan ha en utländsk e-legitimation. Skatteverket utreder för närvarande möjligheterna att koppla ihop en utländsk e-legitimation med ett svenskt personnummer/samordningsnummer.

4.7 Överväg e-tjänstens språk

Överväg gärna vilka språk e-tjänsten ska erbjuda. eIDAS reglerar dock inte denna fråga.

4.8 Informera berörda

Planera kommunikationsaktiviteter till alla målgrupper.

4.9 Planera även för e-underskrifter

Skriver era användare under elektroniskt? Då behöver ni fundera lite extra på hur det ska gå till när användaren kommer in i e-tjänsten med en utländsk e-legitimation. Det finns två huvudspår:

- Att låta användaren skriva under med s.k. federerad underskrift (se nedan)
- Att ta emot e-underskrifter enligt eIDAS regelverk om betrodda tjänster.

När en användare i framtiden loggar in med en utländsk e-legitimation fungerar inte det befintliga svenska förfarandet med att ha underskriftfunktionen i e-legitimationen. E-legitimationsnämnden bedömde i december 2015 att s.k. federerad underskrift fungerar bäst i dessa fall. Läs mer om federerade e-underskrifter på elegnamnden.se/eIDAS och om betrodda tjänster på pts.se/eIDAS.

4.10 Viktiga datum

- 2016-07-01 Skyldighet för offentliga organ att acceptera e-underskrifter enligt eIDAS regler om betrodda tjänster trädde i kraft
- 2017-09-28 Listan över anmälda e-legitimationer öppnar
- 2018-09-28 Skyldigheten för offentliga organ att erkänna anmälda e-legitimationer träder i kraft